

Merknader til forskrift om systemansvaret i kraftsystemet

Til § 1 Formål

Bestemmelsen samsvarer med forskriftsutkastet i høringen.

Til § 2 Virkeområde

Bestemmelsen samsvarer med forskriftsutkastet i høringen.

Til § 3 Definisjoner

Bestemmelsen samsvarer i hovedsak med den i høringen, med unntak av bokstav g som er tatt ut. I stedet for å her definere regulerkraftmarkedet er dette mer utførlig beskrevet i § 11, se merknader til denne.

Til § 4 Prinsipper for utøvelsen av systemansvaret

Bestemmelsen samsvarer i hovedsak med den i høringen, med unntak av en justering av ordlyden i bokstav a, og at utkastet bokstav c er tatt ut. Bakgrunnen for å ta ut bokstav c er at bestemmelsen i energilovforskriften § 5A-1 sjette ledd, "[s]ystemansvarlig skal bidra til at overføringsnettet bygges ut på en samfunnsmessig rasjonell måte", er dekkende for intensjonen i utkastet bokstav c.

Til § 5 Flaskehalsar og elspotområder

Bestemmelsen samsvarer med forskriftsutkastet i høringen.

Til § 6 Handelsgrenser

Bestemmelsen samsvarer med forskriftsutkastet i høringen. De føringer som er gitt er dekkende for å oppnå den intensjonen som ligger i bestemmelsen.

Til § 7 Overføringsgrenser

Bestemmelsen samsvarer i hovedsak med den i høringen. Begrepet "godkjenning" er erstattet med "vedtak". Dette for å klargjøre at systemansvarlig ved vedtak skal foreta godkjenning av oversikten. Dette vedtaket kan påklages til NVE.

Til § 8 Anmelding, planlegging av produksjon og effektregulering

Enkelte av høringsinstansene har påpekt at det er uheldig at et konkret klokkeslett forskriftsfestes, jfr tredje ledd. Dette er imidlertid den mest egnede løsningen gitt det faktum at systemansvarlig ikke har forskriftskompetanse og derfor ikke kompetanse til å fastsette generelle rutiner.

I syvende ledd er begrepet "godkjenning" erstattet med "vedtak", sammenlign merknaden til § 7.

I åttende ledd er "*effektendring*" erstattet med "*produksjonsendring*" uten at dette innebærer annet enn en språklig forbedring.

Niende ledd første punktum er omformulert for å synliggjøre at bestemmelsen utfyller virkemiddelet gitt i § 5 tredje ledd. Ved behov for regulering under driftsforstyrrelser håndteres dette av systemansvarlig gjennom bruk av spesialregulering inntil konsesjonæren har mulighet til å tilpasse anmelding og produksjonsplan. Videre åpner omformuleringen for en vurdering av den enkelte driftssituasjon med mulighet for et eventuelt pålegg fra systemansvarlig.

Nytt tiende ledd er tilføyd slik at systemansvarlig kan ivareta hensynet til blant annet frekvenskvalitet gjennom å ha best mulig oversikt over og kontroll med gjennomføringen av store effektreguleringer i kraftsystemet.

Til § 9 Regulerstyrke og effektreserve

Nytt første ledd tredje punktum er tilføyd for å presisere at systemansvarlig ved fastsettelsen av betalingens størrelse skal benytte seg av markedsbaserte prinsipper. Se for øvrig merknadene til ny § 27 om betaling.

Til § 10 Frekvensregulering

Bestemmelsen samsvarer med forskriftsutkastet i høringen.

Til § 11 Regulerkraftmarkedet

I første ledd er det foretatt en mer utførlig beskrivelse av ved hvilke situasjoner regulerkraftmarkedet skal benyttes. Definisjonen av regulerkraftmarkedet er tatt ut av § 3 som følge av dette.

I annet ledd beholdes ordlyden fra høringen. Det presiseres imidlertid at dette er en unntaksbestemmelse og at det kun er bud i det avgrensede geografiske området som kan bli suspendert når bestemmelsen tas i bruk. En slik avgjørelse vil være systemkritisk og vil falle inn under ny § 28 tredje ledd.

Til § 12 Anstrengte driftssituasjoner og driftsforstyrrelser

I første ledd er begrepet "*godkjenning*" erstattet med "*vedtak*", sammenlign merknaden til § 7.

I annet ledd er det foretatt en språklig justering ved at "*omfatter*" er erstattet med "*berører*".

Fjerde ledd er omformulert slik at ordlyden er i samsvar med energilovforskriften § 5A-1 syvende ledd. Når det gjelder tilgjengelig regulerbar effekt innen produksjon presiseres det at eventuelle konsesjonsvilkår må overholdes, for eksempel krav til vannføring, døgnvariasjoner og lignende.

I femte ledd er det foretatt en språklig justering.

Til § 13 Tvangsmessig utkobling av forbruk

I første ledd er begrepet "*godkjenning*" erstattet med "*vedtak*", sammenlign merknaden til § 7.

I annet ledd er kravet om at en eventuell utkobling må ha som virkning "å opprettholde balansen i kraftsystemet" fjernet. Dette fordi bestemmelsen også kommer til anvendelse når det må kobles ut forbruk for å opprettholde et minimum av reserver i kraftsystemet før dette går ut over den momentane balansen.

I tredje ledd er begrepet "tillatelse" erstattet med "vedtak", sammenlign merknaden til § 7.

I fjerde ledd er tittelen til forskriften det henvises til endret i samsvar med tittelendringen som trådte i kraft ved Nyttår - begrepet "overføringstariffer" er erstattet med "tariffer".

Til § 14 Planlegging og idriftsettelse av tekniske anlegg i kraftsystemet

I overskriften er "vedlikehold" fjernet da bestemmelsen ikke regulerer vedlikehold.

I første punktum er det foretatt en tilføyelse for å avgrense bestemmelsen til kun å gjelde de tilfeller der andre konsesjonærer blir berørt av planene. For å få til en smidig prosess forutsettes det at systemansvarlig på forespørsel fra konsesjonær gir veiledning om hvordan anlegget bør prosjekteres. Konsesjonær kan i såfall velge denne løsningen eller tilsvarende egnede løsninger. En veiledning kan for eksempel ta utgangspunkt i de dokument systemansvarlig i samråd med konsesjonærene har utarbeidet på dette området.

I siste punktum er begrepet "godkjenning" erstattet med "vedtak", sammenlign merknaden til § 7, og det er presisert at både nye anlegg og endringer i eksisterende anlegg krever vedtak fra systemansvarlig.

Til § 15 Spenningsregulering og utveksling av reaktiv effekt

Første ledd tilsvarende forskriftsutkastet i høringen, de øvrige leddene er omstrukturert uten at det er foretatt noen materielle endringer i bestemmelsen.

I forhold til annet ledd er det lagt opp til at systemansvarlig og produsentene skal forhandle om hvilke grenser for produksjon av reaktiv effekt som skal gjelde. Systemansvarlig kan imidlertid ved vedtak om betaling gi føringer for grensen for reaktiv produksjon dersom enighet ikke oppnås. Dette vedtaket kan påklages til NVE. Pålagt produksjon ut over disse grensene skal systemansvarlig betale produsentene for.

Etter tredje ledd siste punktum kan systemansvarlig kreve betaling av konsesjonær for de tiltakene som anses nødvendig, eventuelle utgifter knyttet til en samordning av disse kan det ikke kreves betaling for.

Til § 16 Koblingsbilde

Første ledd samsvarer med forskriftsutkastet i høringen.

I annet ledd er det presisert at bestemmelsen er avgrenset til de koblinger som vil påvirke andre konsesjonærer. Begrepet "godkjenning" er erstattet med "vedtak", sammenlign merknaden til § 7.

Til § 17 Samordning av driftsstanser

I første ledd er det forutsatt at systemansvarlig finner praktiske løsninger som gir aktørene mulighet til både å gi og få informasjon om hovedelementer i en revisjonsplan på et tidligst mulig tidspunkt. Forskriftskravet - som er endret til to uker - er minimumsgrensen. Systemansvarlig må uten ugrunnet opphold varsle de berørte partene om vedtatte planer, jfr. § 24.

Annet ledd samsvarer med forskriftsutkastet i høringen, bortsett fra at begrepet "godkjenning" er erstattet med "vedtak" i både første og annet ledd, sammenlign merknaden til § 7.

Det er ikke foretatt noen endringer i tredje ledd. Det forutsettes imidlertid at systemansvarlig ved planlegging og vedtak om samordning av driftsstanser må ta høyde for at en tilfredsstillende leveringskvalitet kan opprettholdes i hele revisjonsperioden. Systemansvarlig må bære kostnadene ved omprioritering av allerede godkjente driftsstanser som skyldes driftsforstyrrelser eller andre forhold som gjør at tilfredsstillende leveringskvalitet ikke kan opprettholdes. Om en konsesjonær ønsker å omprioritere egen eller andre konsesjonærs allerede fastlagte driftsstanser skal merkostnaden for dette belastes den konsesjonæren som ønsker omprioriteringen. Merkostnaden skal betales til den skadelidende part.

Til § 18 Målinger og meldinger

Det er foretatt en liten språklig justering. Etter bestemmelsen har systemansvarlig ansvaret for den overordnede overvåkningen av kraftsystemet, for å sikre effektiv drift og tilfredsstillende leveringskvalitet. Hovedtyngden av de målinger og meldinger systemansvarlig etterspør er informasjon som allerede finnes i de regionale driftsenhetene. Konsesjonærene skal stille nødvendige målinger og meldinger fra sine anlegg til disposisjon for systemansvarlig. Et pålegg etter bestemmelsen er et enkeltvedtak som kan påklages.

Konsesjonæren har behov for målinger og meldinger som er nødvendig for sikker drift og utvikling av egne anlegg. Dette skal stilles disponibelt fra systemansvarlig, så lenge dette ikke kan avsløre andre konsesjonærs kommersielle disposisjoner i kraftmarkedet. Systemansvarliges plikt til stille målinger og meldinger til disposisjon for konsesjonæren dekkes av bestemmelsen i § 24 annet ledd.

Til § 19 Jordstrømkompensering

Bestemmelsen samsvarer med forskriftsutkastet i høringen.

Hovedoppgaven til systemansvarlig etter bestemmelsen er å koordinere arbeidet med felles jordingsprinsipper der flere konsesjonærer er involvert. Bestemmelsen er en "kan-bestemmelse", noe som innebærer at systemansvarlig har rett, men ingen plikt, til å fastsette løsning for jordstrømkompensering for å sikre en tilfredsstillende leveringskvalitet i kraftsystemet. Valg av løsning for jordstrømkompenseringen må ligge innenfor de krav som fastsettes av Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Til § 20 Vern og reléplanlegging

Bestemmelsen samsvarer med forskriftsutkastet i høringen.

Til § 21 Systemvern

Bestemmelsen samsvarer i all hovedsak med forskriftsutkastet i høringen.

I første ledd siste punktum er det imidlertid presisert at det er systemansvarlig som skal betale de kostnadene eventuelle pålegg medfører.

I annet ledd er begrepet "godkjenning" erstattet med "vedtak", sammenlign merknaden til § 7.

Til § 22 Feilanalyse og statistikk

Nytt annet ledd annet punktum er tilføyd for å avgrense omfanget av annet ledd første punktum - det er ikke rasjonelt at systemansvarlig foretar all feilanalyse i regionalnettet. Det presiseres at rapportering i henhold til første ledd i slike tilfeller omfatter underlag og resultater fra hele feilanalysen.

I fjerde ledd er det presisert av feilanalysen gjelder ved driftsforstyrrelser i eget distribusjonsnett.

Til § 23 Opplysningsplikt

Bestemmelsen samsvarer i hovedsak med forskriftsutkastet i høringen. En språklig justering er foretatt for å samordne begrepsbruken med den i § 24.

§§24, 25 og 26 samsvarer med forskriftsutkastet i høringen.

Til ny § 27 Betaling

Denne nye bestemmelsen slår fast at betaling etter de nevnte paragrafer skal søkes fastsatt ved avtale mellom systemansvarlig og den eller de konsesjonærer som berøres. Utgangspunktet er således enighet, og det forutsettes at partene bestreber seg på å oppnå avtaler om betaling.

Om enighet mot formodning ikke oppnås, skal systemansvarlig fatte vedtak om betalingens størrelse. Et slikt vedtak kan i såfall påklages til NVE, jfr. ny § 28.

Prinsippene for utmålingen av betalingen fremgår av den enkelte bestemmelse.

Til ny § 28 Forholdet til forvaltningsloven og offentlighetsloven

§ 28 tilsvarer § 27 i forskriftsutkastet i høringen.

Presiseringen og henvisningene i første ledd er strengt tatt ikke nødvendige, men er inntatt av informasjonshensyn.

Det følger klart av forvaltningsloven at vedtak i klagesak ikke kan påklages. Dette er presisert i annet ledd annet punktum.

Når det gjelder tredje ledd følger det av energiloven § 5A-1 at kun avgjørelser som fattes av den systemansvarlige under utøvelsen av systemansvaret er unntatt forv. kap. IV-VI og VIII. Øvrige avgjørelser er underlagt forvaltningsloven i sin helhet.

Vedtak etter tredje ledd kan ikke påklages til NVE. Det er derfor viktig at systemansvarligs vedtak i størst mulig grad gjøres ut fra kjente kriterier, der konsesjonæren kan få mulighet til å påvirke sine kostnader. Systemansvarlig kan bli stilt økonomisk ansvarlig (gjennom regelverk for KILE eller annet) for feilvurderinger og avgjørelser fattet på mangelfullt eller galt grunnlag.

Alle andre vedtak kan påklages til NVE. Systemansvarlig vil normalt ikke bli stilt økonomisk ansvarlig for vedtak som konsesjonæren har godtatt.

Nye §§ 29 og 30 tilsvarer §§ 28 og 29 i forskriftsutkastet i høringen.